

לפני עשרים שנה
קורה מורטובה בתפקיד הראשי ב"סרט שביימה בעצמה ב-1967. פגי שות חטופות. היא גילמה דמות של מפקחת-בניה, שניהלה מערכת-יחסים עם משורר חסר-מנוחה, אותו גילם הזמר המנוח ולאדימיר ויסוצקי.

לאסנסנט (הפשרה) — מילה כה פשוטה לאירועים מדהימים. כמה זמן תימשך התופעה?

בינתיים חוגגים בפסטיבל הסרטים. כל פסטיבל והתגלית שלו — סרטים גאוניים, "אסורים" שעד כה סיפרו עליהם רק בלחישות. של בימאים שהיו מוקצים מחמת מיאוס כמולדתם וירייה נכבדו, כמו אלם קלימוב ואלכסיי גרמן. פיתאום נהפך הגלגל, ומי שהיו אסורים יוצאים מפילה לאור גדול.

קלימוב (בואו ראה, פרידה ממטוריה) עומד היום בראש התעשייה הסובייטית. גרמו (תחנת גבול, ידידי איוון לפשיין) בא בראש מישלחת ברית-המועצות לפסטיבל בלגרד, ולא הפסיק להפציר בעיתונאים: "בקשו לראות את הסרטים של קירה מורטובה. אני לא סובל את האשה הזאת, אבל היא עשתה סרטים נהדרים."

האשה הזאת, קטנת-קומה, אדומת-שיער ובעלת גומות-חיון המורות, תהיה בליהפסק התגלית העיקרית של השנה הבאה בכל הסינמטקים ובכל הפסטיבלים הגדולים. לפני חודש, בפסטיבל פסארו, יצאה לראשונה מברית-המועצות, ושם במסגרת פסטיבל לסיטי מיוחד-אירופה גילו אותה לראשונה במערב. שבועיים אחר

שנה, היא עדיין תמהה: "איו סיבות מצאו להם? אף אחד לא העז לומר לי מה בעצם לא כסדר. אבל רק רמוז במעורפל — לא קונסטרוקטיבי. בורגני, שולי, סיבה ממשית? אין." שמונה שנים תמימות הלפו, עד שניתן לה להתקרב שוב לאחד האולפנים. אבל גם לדעת את העולם הרחב נגזו, והיום מכינים עותקים חדשים, כדי להבטיח סוף-סוף את

מורטובה זה היה מיבחן ארוך ומייגע של סבלנות וסובלנות. יותר משהיה לי צורך בקהל שיראה את הסרטים שלי, היה לי רחף עמוק לעשות אותם. אבל אחרי שהסרט הרביעי שלי נאסר, איברתי את השליטה בעצמי. התחלתי לכתוב מיכתבים לכל אדם שהיכרתי, לכל רשות, לכל פקיד. אבל, כמוכן, מעולם לא קיבלתי תשובה."

סינדרלה

חברית-המועצות

סרט מתחר
למיטו
אורח חיים כזה רש ממנה הבלג בלתי רגילה ולפעמים גם דרט פעולה בלתי-מקובלות. היא זוכר

בינתיים קיימה את עצמה מעבודתה במוסקאו, בעזרה ליוצרים אחרים בכתיבת תסריטים, ומרצאות במועדוני-קולנוע.

הפצתו. כשפסטיבל לוקארנו ביקש לקבל את הסרט להקרנה, נענה שהזמר הנחוץ להדפסת עותק חדש עדיין לא מצוי במעבדות.

היום בראש צוות השופטים בלוקארנו מנהלת מסיבת-עיתונאים ומני בעבר על סרטיה. כל מי שראה את סרטיה דימיין לעצמו מה היתה האשה הזאת מסוגלת לעשות אילו נתנו לה לעבוד ולביים סרטים נוספים.

עוד ארבע שנים נקפו, ומורטובה קיבלה רשות לחזור לאולפנים בעיר הולדתה, אודסה — רק כשתואיל בטובה לשכוח מקימום של תסריטים בני-זמננו ותתרכז בחומר קלאסי. היא הסכימה, אומנם לא ברצון רב, לטפל בסיפור ריאליסטי של הסופר קורלנקו על קיפוח ואיצדק כלפי העניים בזמנים שלפני המהפכה.

הפעם, האולפן אפילו לא חיכה עד שאסיים את הסרט. במשך הצילומים כבר היו רטינות שאני נוטה להתייחס למציאות בחומרה רבה מדי, ושעלי לרכך את המסר."

פרידות ארוכות
זינידה סארקו בתפקיד מתורגמנית ש בנה המתבגר מנסה להשתחרר משתלטות. למרות ניסיונותיה לברר, קירה מורטובה לא קיבלה מעולם הסב ממשי מדוע נאסר סרטה להקרנה. אך רמוז לה שהוא "זעיר-בורגני מדי"

הפסטיבלים הגדולים. לפני חודש, בפסטיבל פסארו, יצאה לראשונה מברית-המועצות, ושם במסגרת פסטיבל לסיטי מיוחד-אירופה גילו אותה לראשונה במערב. שבועיים אחר

עדנה פינרו מדוחת מכסטיבל הסרטים הבינלאומי בלוקארנו: התגלית המפתיעה היתה קירה מורטובה, שיצירותיה נגנזו במולדתה במשך 18 שנים

במערכב לא ידעו כלל על קיומו. סרטה השני, ארבע שנים אחר-כך, לוט במיסתורין עד עצם היום הזה כאשר לסיבת איסורו הטוטאלי. פרידות ארוכות הוא סיפור פשוט על יחסים בין אם לבנה המתבגר, שאינו יכול לשאת עוד את התנהגותה השתלטנית והרכושנית כלפיו. הסרט כנראה דרך על יבלות רגישות מאוד, הוסר מייד ממעגל ההפצה שלו, הושם על מדף ונשכח מן העולם. מורטובה ניסתה לשווא לברר את סיבת האיסור. אפילו היום, אחרי 16

כך נפגשנו בלוקארנו, שם היתה בראש חבר השופטים. הפסטיבל מציג שנים מסרטיה כמחווה מיוחדת. אחד מהם ראיתי בברלין השנה, עותק לא רישמי שהגיע בדרך-לא-דרך ממיוחד-ברלין. נייריוק מתכננת רטרופקטיבה של סרטיה (אין הרבה, רק ארבעה). וכל מה שאפשר היה לומר על שני הסרטים שלה, שהוצגו לצידה של פטרוסי פקטיבה מנבחר 40 שנות פסטיבל לוקארנו — והיו ביניהם מציירות המופת של העולם — הידאלוהים ארירים, מה היתה האשה הזאת יכולה